

KONTROLNA NALOGA –
ZGODOVINA

1. LETNIK

Aleksander Veliki,
Helenistične države + Stari
Rim (do prvega triumvirata)

odlično (5) 90%
prav dobro (4) 77%
dobro (3) 63%
zadostno (2) 50%

Število točk: 25 / 29 86 %

Ocena: 4

IME IN PRIIMEK: MITJA SEVERKAN

RAZRED: 1. A

DATUM: 15.5.2023

Odgovarjaj s celimi stavki!

1. Preberi vir in odgovori na vprašanja!

2 / 2t

Enejevi nasledniki so tu vladali okrog tristo let, ko je Amulius pahnil svojega starejšega brata Numitorja s prestola. Numitorjeva hčerka Rea Silvija je rodila bogu Marsu dvojčka Romula in Rema. Amulius je dal v strahu za svoj prestol dvojčka vreči v Tiberio. Ker pa je takrat Tiberia zaradi velikega deževja prestopila bregove, so služabniki košarico z dvojčkoma dali v vodo kar nekje na poplavljenem svetu. [...] Ko je voda upadla, je našla jokajoča dvojčka volkulja. Dojila ju je in tolažila, dokler ju ni našel kraljevski pastir Faustulus, ki je potem z ženo skrbel zanj. Rasla sta in se krepko razvijala. Počasi je prišla vsa skrivnost njenega rodu na dan.

Del katere zgodbe je zgornje besedilo? Kako je ime dvojčkoma, ki sta omenjena v besedilu?

Romul in Rem sta dvojčka, omenjena v besedilu. Zgodba je del zgodbe o nastanku Rima.

2. Za obdobje zgodnje republike je značilen boj med dvema družbenima slojema. Kako imenujemo ta dva sloja? Zakaj je prišlo do spopada? Kako se je končal ta spopad – navedi tudi vsaj dve spremembi!

2,5 / 3t

Poznamo boje med plebejci in patriciji. Do spopada je prišlo, ko je bil Rim sredi največje katastrofe (sredi mnogo vojn, ki so jih morali ~~se~~ braniti) ~~to pomeni, da~~ ker je bilo ogromno (če ne večina) vojakov plebejcev (revnejši sloj), ki so imeli bolj malo političnih pravic, so se odločili sabotirati vojsko, če jim patriciji ne bi dali več pravic. Patriciji so popustili, prišlo je do uvedbe plebejskega zbora (skupščine) in do dveh ljudskih tribunov, ~~plebejci~~ plebejci so dobili tudi več političnih pravic in so celo lahko sodelovali v senatu (kasneje).

3. Rimska republika je v času širjenja po Apeninskem polotoku podrejenim ljudstvom dodeljevala različne statute. Predstavi različne statute, ki so jih podeljevali! Kakšen izraz se je uveljavil za takšen način vladanja? 3/3t

Za tak način vladanja se je uveljavil izraz "Divide et impera" oz. po slovensko deli in vladaj. Podeljevali so statute latinskih mest (ki so bile še najbolj enakopravne Rimu) - ~~kolonij~~ ti so bili po pravicah zelo podobni Rimu, kolonij - ti so bili podobni, kakor latinska mesta, zaveznikov ali federatov - to so bila samoupravna mesta s svojimi vladarji, kulturo, ipd. ^{Rimu morajo pomagati v primeru vojne} Zadnji status pa so municipiji - ki so podobni kakor federati, samo da niso imeli kakršnihkoli političnih pravic.

- Servij Tulij prvi pripravi reforme vojske, uvede iz polnega v star sistem*
4. Kdo je uveljavil vojaško reformo, ki je spremenila sistem rimske vojske v poklicno vojsko? Kako je reforma vplivala na politični razvoj Rimske republike? 4/2t

Vojaška reforma uveljavi ~~Servij Tulij~~ *Servij Tulij*. Reforma je vplivala tako, da so odpravili vojaško obveznost, kmetje so lahko delali na poljih. Najpomembnejše je bilo to, da po novem vojaki niso bili več zvesti ~~poveljniku~~ državi, temveč poveljniku. To je pomenilo, da so lahko vojaki povzročili državni udar na zahteva poveljnika, kak se je tudi zgodilo (prvič) pri Suli. Ta reforma torej nekoliko krha rimsko republiko in približno demokratično ureditev, ki so jo imeli.

5. Kako imenujemo serijo vojn med Rimsko državo in Kartagino v 3. in 2. stoletju pr. n. št. Zakaj je prišlo do tega spopada? Kaj je bilo odločilno za izid prve vojne? Predstavi določila mirovnega sporazuma, ki je končalo prvo vojno! 3/3t

To serijo vojn imenujemo Punske vojne. Do teh vojn je prišlo, ker se je Rim večal in želel postati nesporni vladar Sredozemlja, ki pa je bila takrat Kartagina. Šlo je v resnici za navzkrižne interese, predvsem v Siciliji. Za izid prve vojne je bilo odločilno prav to, da je Rim zasegel punsko ladjo, saj pred tem niso imeli mornarice. Ladjo so ~~prekopirali~~ *prekopirali* in dodali še mast vran, s katerimi so morske bitke spremenili v kopenske (Kartagina je bila morska ~~velasila~~ *velasila*, Rim pa kopenska). Rim na koncu premaga Kartagino, določila mirovnega sporazuma pa so, da mora Kartagina plačati visoko vojno odškodnino, in pa Rimu predati Sicilijo, Sardinijo ter Korziko, ki pa veljajo za ~~prve~~ *prve* province.

6. Navedi celotni imeni dveh politikov, ki sta v 2. stoletju pr. n. št. uveljavila reforme v korist nižjih slojev! Predstavi tudi dve takšni reformi! 2/2t

Brata Grakh sta bila ta politika. Tiberij Grakh je nastopil prvi in uvedel zemljiški maksimum - s tem je onemogočil kopičenje zemlje pri latifundistih, s čimer pa niso bili zadovoljni, zato so ga ubili. Ta reforma je v resnici vračala zemljo nazaj kmetom.

Gaj Grakh je uvedel reformo, s katero je znižal ceno za odkup žita revnejšim, ~~to je spet~~ s čimer naj bi preprečeval podkupovanje (kruha in iger) in odvisnost revnejših od bogatejših. To seveda veleposvetnikom in trgovcem spet ni bilo všeč.

7. Obkroži črke pred pravilnimi odgovori! 2.5/3t

- ☒ A Servij Tulij je vladal samovoljno in proti uveljavljenim rimskim običajem, tako da so ga po posilstvu plemkinje s strani njegovega sina odstavili.
- ☒ B Sula je bil prvi, a še zdaleč ne zadnji vojaški poveljnik, ki je uporabil vojsko za prevzem oblasti v državi.
- ☒ C Novo osvojena področja Rimske republike so imenovali mejne pokrajine.
- ☒ D V zavezniški vojni so rimski nasprotniki dosegli svoj cilj in pridobili rimsko državljanstvo.
- ☒ E Hanibal je s svojo vojsko prečkal Alpe in povsem presenetil Rimljane, ki jih je odločujoče premagal v bitki pri Kanah.
- ☒ F Številne vojne v zgodnjem obdobju Rimske republike so imele negativne posledice, saj so zaradi vojaške obveznosti propadli številni mali kmetje.

8. Kje se je Gaj Julij Cezar uveljavil kot odličen poveljnik? Kaj zaznamuje njegovo prečkanje reke Rubikon? Kdaj je umrl? 2/3t

Gaj Julij Cezar se je uveljavil v Galiji, ~~tudi~~ ^{o čemer} je tudi napisal knjigo Galske vojne, ki velja za odličen zgodovinski vir. V času osmih let, je ~~osvojil~~ ^{osvojil} večino Galije (dandanev Francije). Po zakonu rimski namestnik (tj. Cezar) ne bi smel prečkati reke Rubikon in vstopiti v Italijo z vojsko. To je vseeno naredil, saj je prišel po oblast v Rimu, ob tem pa je izrekel svoj znameniti citat "Kocka je padla!". Na koncu je vendarle osvojil oblast, se razglasil za doživetjenjskega diktatorja, kar pa senatorjem ni bilo všeč. Ubili so ga senatorji v senatu na marčevske ide, misleči, da rešujejo republiko.

četrti dni.
vojne

leta 44 pr. n. št.

9. Razporedi dogodke oz. zgodovinska obdobja v pravilni vrstni red od najbolj zgodnjega do najkasnejšega!

1 /2t

4 23
1 bitka pri Zami
obdobje Servija Tulija

3 2
4 Pirov boj z Rimsko državo
prvi triumvirat

10. Razloži pojme:

6 /6t

populari - stranka, ki se zanaša na podporo ljudskega tribuna in plebejske skupščine (zboru)

magistratura visoka funkcija v rimski državi - ~~magistrate~~ magistrature so konzuli, visoke magistrature (cenzori, kvestorji) in pa nizke magistrature

kurijska ^{familia < rod/geas < kurija <} ~~kurija~~ - upravna enota (podobna grški filii), teh upravnih enot je v Rimu 30, skupaj sestavljajo 3 plemena. Vsaka kurija prispeva rimski vojski 10 konjenikov in 100 pešakov (pehota).

latifundij - je veleposest, ogromna zemlja, ~~na kateri~~ katero si lastijo latifundisti, obdelujejo pa pretežno sužnjem. Znano po monokulturah.